



Laura Ruiz i Trullols  
Periodista  
lruiztrullols@gmail.com

## ELECCIONS



# República Txeca: el descrèdit dels homes nets

**En un intent desesperat de canviar l'estatu quo, molts ciutadans de la República Txeca, a les eleccions d'octubre del 2013, van pronunciar-se a favor d'alternatives desconegudes. Els escàndols de corrupció i les lluites internes que han tacat els partits tradicionals, van propiciar que els nous partits, encapçalats per personatges públics com ara exministres i multimilionaris, fossin l'elecció de molts txecs. Aquest creixement dels partits d'ideologia poc definida que proclamen radicalitat democràtica va començar a les eleccions, també anticipades, del 2010.**

Des de la revolució de vellut i durant tota la dècada de 1990 socialdemòcrates, comunistes, democratacristians i liberal-conservadors s'han repartit pràcticament els 200 escons del Parlament. Aquest ordre va començar a trontollar a finals de la dècada, arran dels casos de corrupció que involucraven líders de tots els colors. Els darrers anys, els escàndols han col·lapsat el sistema i les dues eleccions anticipades han transformat de cap a peus el mosaic parlamentari. Per sort, l'economia n'ha quedat al marge: la crisi econòmica ha afectat al país però no amb la mateixa severitat que a molts dels seus veïns.

Després de set anys a l'oposició, els socialdemòcrates del ČSSD esperaven ser els grans triomfadors. En lloc d'això, però, van aconseguir una victòria pírrica: foren el partit més votat però van perdre sis escons. El seu líder, Bohuslav Sobotka, serà primer ministre, però no compta amb el suport absolut del seu partit i estarà limitat pels socis de la coalició, el partit de centredreta TOP09 i els democristians, que van recuperar la representació després de quedar fora del Parlament el 2010. TOP09 també ha perdut pistonada perdent 15 diputats.

Però el gran perdedor fou l'OSD, el tradicional partit de centredreta. El fins l'estiu de 2013 primer ministre, Petr Necas,

La corrupció i les lluites internes que han tacat els partits tradicionals, van propiciar el sorgiment de nous partits encapçalats per personatges públics com ara exministres i multimilionaris



va haver de dimitir en trobar-se enmig d'una trama que incloïa espies, banyes i corrupteles. El 2009 el primer ministre Mirek Topolánek, d'aquest mateix partit, va perdre una moció de confiança quan la República Txeca tenia la presidència europea: quatre diputats díscols van aprovar-la juntament amb els socialdemòcrates i els comunistes. Llavors la solució també fou la convocatòria d'eleccions anticipades però sembla que l'OSD no va aprendre la lliçó. Ara ha passat a ser la cinquena força del país.

Els tres partits de govern sumaran 111 escons però al Parlament un partit creat el 2011 els vigilarà de ben a prop. Es tracta d'ANO 2011, encapçalat per Andrej Babiš, el segon home més ric del país, que va aconseguir fins a 47 escons. Ano vol dir Sí en txec i al programa electoral proposava més transparència i abaixar impostos. Un altre partit nou que advoca per una democràcia més participativa també ha aconseguit col·lar-se a la cambra amb 14 escons. És l'ÚSVIT, liderat per Tomia Okamury un senador d'origen japonès que durant la campanya va fer declaracions contra el poble gitano i la UE. Amb tot, a la República Txeca també hi ha votants fidels. Per exemple, els nostàlgics que mantenen els comunistes del KSČM com a tercera força al Parlament.

A principi de febrer el nou govern començarà a treballar i l'estabilitat política es tornarà a posar a prova. El periodista de la revista d'investigació Respekt, Ondřej Kundra, creu que el més important és que es restablirà el sistema parlamentari i es reduirà el poder del primer president escollit per via directa, Zdeněk Zeman, un dels protagonistes de l'inici de la corrupció a

finals dels anys 1990. La seva col·lega, Silvie Lauder, confia en què «els polítics que cometin delictes a partir d'ara siguin enxampats perquè la policia i els fiscals són molt més independents».

Els txecs han sacsejat el Parlament. Ara bé, és difícil preveure si els nous partits han aterrat al Parlament per quedar-s'hi o bé els tradicionals recuperaran el poder perdut. ◀

#### Eleccions legislatives txeques (2013)

<b>Electors registrats</b>	8.424.227				
<b>Vots emesos</b>	5.010.944	59,48%	<b>Vots vàlids</b>	4.969.983	99,26%

Partit	Vots	%	Escons	+ / -
<b>Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)</b> (socialdemòcrates)	1.016.828	20,45	50	-6
<b>ANO 2011</b> (liberalpopulistes)	927.240	18,65	47	47
<b>Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)</b> (comunistes)	741.044	14,91	33	7
<b>TOP 09</b> (liberalconservadors)	596.357	11,99	26	-16
<b>Občanská demokratická strana (ODS)</b> (centredreta)	384.174	7,72	16	-37
<b>Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury</b> (dreta populista)	342.339	6,88	14	14
<b>Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)</b> (democratacristians)	336.970	6,78	14	14
<b>Strana zelených (SZ)</b> (ecologistes)	159.025	3,19	0	—
<b>Altres</b>	466.006	9,3	0	—
<b>TOTAL</b>	4.969.983	100	200	—

Font: volby.cz